

Az Evangélikus Élet kéthetente megjelenő hírlevele

Kossuth-díjat kapott a Lutheránia karnagya

Magyarország köztársasági elnöke nemzeti ünnepünk, március 15. alkalmából Kossuth-díjat adományozott a Lutheránia ének- és zenekar Liszt Ferenc-díjas karnagya, a Magyar Bach Társaság alapítója és elnöke, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Karmester és Karvezető Tanszékének egyetemi tanára részére. *Dr. Kamp Salamon* a klasszikus repertoár, főként a barokk zene és Johann Sebastian Bach életművének széles körű megismertetése mellett az egyházi kantáták és a kortárs művek megszólaltatására is nagy hangsúlyt fektető karnagyi és művészeti vezetői munkája, valamint értékes zenepedagógusi tevékenysége elismeréseként vehette át a kitüntetést.

Az államfő megbízásából *Balog Zoltán*, az emberi erőforrások minisztere nemzeti ünnepünk alkalmából a Magyar Érdemrend lovagkeresztje (polgári tagozat) kitüntetését adta át – többek között – *dr. Fischl Vilmos* evangélikus lelkésznek, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa főtisztviselőjének.

Kamp Salamon átveszi kitüntetését Áder János köztársasági elnöktől – jobbra Orbán Viktor kormányfő és Kövér László házelnök

■ SZKÁROSSY ZSUZSA felvétele

Eszközzé válni Isten kezében

A XV. országos evangélikus bábfesztiválon jártunk

Pál apostol élete elevenedett meg a tizenötödik alkalommal meghirdetett evangélikus bábfesztiválon. A gyülekezetek és iskolai csapatok idén is bravúrosan mutatták be darabjaikat a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodája Gyülekezeti és Missziói Osztályának szervezésében Kőbányán tartott rendezvényen. A moderátor Koltainé Somogyi Lilla, az osztály munkatársa volt.

Elsőre talán azt gondolnánk, hogy bábozni nem is olyan nehéz. A XV. országos evangélikus bábfesztiválon részt vevő előadócsoporthoz produkcióit azonban hosszú előkészületi munka előzte meg, az összesen mintegy száz fiatal többsége maga készítette bábokkal szerepelt.

A bábelőadások létrehozása kiváló lehetőséget nyújtott arra is, hogy a gyermekek ne csak megismerjék az egyes bibliai történeteket, hanem azok üzenete teljes mértékben át is járja őket. Ez évben Pál apostol élete adta a témát.

A fesztivál idején mottójával választott ige – „Ezt mondta az Úr Pálról: [...] választott eszközöm ő, hogy elvigye a neve-

met a népek, a királyok és Izráel fiai elé” (ApCsel 9,15) – kapcsán a vendéglátó Kőbányai Evangélikus Egyházközség lelképásztora, *Benkóczy Péter* arra hívta fel a figyelmet, hogy mi is Isten eszközei lehetünk. A bábfesztivál a lelkész áhítatával nyílt meg, és – a Közel zenekar közreműködésével – közös énekléssel kezdődött.

A fesztivál első előadója a Piliscsabai Evangélikus Egyházközség csoportja volt. A *Nagy Panka* és *Kézdy Péter* segítségével felkészült játékosok – árnybábozást alkalmazva – Pál apostol viharos hajóútját vitték kiválóan színpadra. *Filippi kalandom* címmel a Nagyvelegi Evangélikus Egyházközség bábozói *Bence*

Győző felkészítésével Pál apostol és Szilász Filippiben történt kalandjaival ismertették meg a jelenlévőket.

*Tölgyesi Ágnes*nek, az esztergomi Mustármag Bábszínház vezetőjének a felkészítésével *Hajózz velünk!* címmel egy lelki folyamatot bemutató darabot láthatott a közönség. Az *Apostolok cselekedeteiből* és a páli levelekből kialakított darab a tudás, a hatalom és a gazdagság hajói, valamint Krisztus hajója közötti választásra hívta fel szemléletesen a figyelmet.

A győri Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ diákjai – *Oberling Zsannett* csoportvezető felkészítésével – *Keresztút* címmel mutatták be, hogy megteremtését követően Saulnak nemcsak a neve változott meg, hanem a szíve is. Az előadás rámutatott arra, hogy Isten kegyelme miként változtatja meg egy ember életét.

Nálunk velünk címmel a Büki Evangélikus Egyházközség bábozói *Gi-*

cki Nikolett és *Simon Réka* vezetésével egy fiatal életébe engedett betekintést, aki először azt hiszi, hogy a Biblia már a régmúlt, ezért szégyelli a barátai előtt. A gyermekszereget a padláson talált bábozók és egy szövegkönyv segítségével megismerkedik Pál apostol életével...

Az előadások után háromtagú zsűri értékelt a színdarabokat. A grémium elnöke, *Krista Anita* bábszínész kiemelte, hogy az odafigyelő felkészítő munka mindegyik darabon érződött, majd gratulált a szereplőknek. A fiatalok az okleveleken túl matricás albumot is kaptak: a *Pál apostol nyomában* című kiadvány *Koltainé Somogyi Lilla* és *Zsugyel-Klenovics Katalin* szerkesztésében, *Kállai Nagy Krisztina* illusztrációival jelent meg a Luther Kiadónál.

A XV. országos evangélikus bábfesztivál – amely a Magyarországi Evangélikus Egyház Facebook-oldalán élőben is követhető volt – úti áldással zárult. ■ GALAMBOS ÁDÁM

Kossuth-ünnepség az 1848-as hősök ihászai emlékparkjában

Az 1848–49-es magyar polgári forradalom és szabadságharc emlékét Pápa környékén talán a szomszédos Ihászban, vagyis azon a helyen őrzik a leghibben, ahol Veszprém megye egyetlen jelentős szabadságharcos ütközete lezajlott 1849 júniusában. Március idusán helyiek, pápaiak, marcaltőiék és más települések polgárai is évtizedek óta elzarándokolnak a település közepén kialakított kis emlékparkba, hogy egy-egy szál virággal vagy koszorúval lerójják tiszteletüket azoknak az emléke előtt, akik Kossuth Lajos hívó szavára fegyvert ragadtak a szabad hazáért.

Szép hagyomány, hogy március 15-én a marcaltői evangélikus diákság verssel-dallal idézi meg a csata emlékbelszékje előtt a negyvennyolcasok dicsó tetteit, emlékeztetve arra is, hogy a szomszédos Pápa ősi protestáns kollégiumának falai között tanult például Jókai Mór és Petőfi Sándor. Idén a Kmety György tábornok nevét viselő marcaltői evangélikus iskola műsort adott elő, a pápai

Gosztola István versmondó Petőfi-verset szavalt, *Sandl Zoltán*, Marcaltői polgármestere ünnepi köszöntőjében pedig rámutatott: közelít a szabadságharc kerék – százhetvenedik – évfordulója, ezért az idei ünnepen már ennek jegyében leplezik le Kossuth Lajos emléktábláját, amelyet a nyár folyamán a hamarosan megújuló ihászai kultúrotthon homlokzatán kívánnak elhelyezni.

Az ez évi nemzeti ünnep ihászai szónoka a Honvédelmi Minisztérium – Tábortestületi Szolgálat protestáns szolgálati ágának képviselőjében *Oláh Emil* alezredes, református tábori esperes volt. Beszédében utalt arra, hogy Kossuth kultusza már rendkívül korán jelentkezett, neve már 1848. március végén el-elhangzott a protestáns templomok szószékein a prédikációkban, gyakorta egyenesen a népet a rabiga alól felszabadító Mózessel vonva párhuzamba.

Az ünnepségen a Pápa környéki Kossuth-emlékprojektről szolt *Kerecsényi Zoltán* pápai önkormányzati képviselő, az „Elsősorban pápai” – Városbarát Egylet (EpVE) ügyvivője. A mostani március 15-ére márványlap-

ra került szép Kossuth-domborművel az EpVE az ihászai évtizedes emléképoló munkája kívánta elismerni. *Kerecsényi* elmondta: illő, hogy a Kossuth zászlói alatt küzdő hajdani ihászai honvéd hősök emlékparkjában magának a volt kormányzó-elnöknek is álljon egy emlékjele. Mint mondta, a most leplezett ihászai kívül Pápan és még egy közeli községben lesz hasonló portrédomborműve Kossuth Lajosnak születése 215. és egyben a reformáció kezdete ötszázadik évfordulójának jegyében, hiszen nem feledhető, hogy Kossuth evangélikus volt, miként lutheránus volt a szabadságharc több jeles környékbeli alakja is. Az ihászai lakosságának bemutatott új Kossuth-emlékje-

Oratio œcuménica

Szerető Urunk, mi Jézusunk, egyetlen igaz főpapunk! A keresztedhez vezető úton, kérjük, add meg nekünk azt az indulatot, amely elvezet a minket sújtó ítélettől mennyei Atyánk átölelő kegyelméig. Nélküled nincs utunk, nincs igazságunk, s nincs életünk se. A benned lakozó irgalomra és szeretetre rádöbbenve visszük most eléd könyörgésünket.

Könyörgünk magunkért, hogy amit élünk és teszünk, azt le tudjuk tenni szent kereszted tövébe! Ahol minden átok áldássá, minden bűn kegyelemmé és minden sötétség világgá válik. Fordítsd feléd tekintetünket, hogy meglássuk benned az egyetlen igaz közbenjárót, aki a mi megmentésünkre jöttél!

Könyörgünk gyülekezetünkért és egyházadért, hogy ne váljunk méltatlan tanúkká. Vedd ki szívünkbelől a restség, a csüggedés, az önzés és a hálátlanság lelkét, s add helyébe újjáteremtő Szentlelkedet! Így tégy bennünket alkalmas eszközeiddé a világban! Legyünk olyan közösségekké, ahol igaz menedékre, szerető otthonra lelhet mindenki, akit üldöznek, aki fáradt és aki a te közelségbe vágyik!

Könyörgünk szép hazánkért, magyar népünkért. Keménynyakú nép vagyunk, de reád szorulunk végtelenségig. Sok tévelygésünk ellenére mutasd meg rajtunk kegyelmed nagyságát, ne ítéletted! Adj nekünk hozzád ragaszkodó szívet, lelket, benned nyugvó bölcsességet! Vigyázz ránk, őrizd meg bennünket, hiszen nélküled elveszünk!

Könyörgünk vezetőinkért s mindazokért, akik felelősséget hordoznak. Erősítsd meg őket, adj kellő bölcsességet és szerénységet nekik, hogy mindannyiunk javát szolgálják! Vezessék a rájuk bízottakat szeretettel, a benned való félelemben!

Könyörgünk mindannyiunkért. Légy velünk keltünkben és fekvésünkben! Légy velünk munkánkban és pihenésünkben! Áldásod kísérjen nap nap után, s őrizd meg bennünket minden gonosztól és sötétől! Adj a szenvedőnek könnyebbülést, a csüggedőnek erőt, a rettegőnek bátorságot, de legfőképp mindnyájunknak a te minden értelmet meghaladó békességedet!

Légy velünk, Urunk, s maradj nálunk! Hallgasd meg imádságunkat! Ámen.

■ MARTON ZSOLT

„Thomanerek” az istentiszteleten

A Deák téren is megszólalt a lipcsei Tamás-templom kórusa

Magyarországi körúton járt a múlt héten a lipcsei Tamás-templom kórusa a vezetőjével, **Gotthold Schwarz** kántorral együtt. A meghívás ötlete **dr. Hafenschér Károly** evangélikus lelkésztől származik, aki a kormányzati Reformáció Emlékbizottság miniszteri biztosaként irányítja a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójáról való megemlékezést.

Három hangverseny mellett (Budapest, Művészetek Palotája; Debrecen, Nagytemplom; pécsi székesegyház) március 15-én a Deák téri evangélikus templomban is énekeltek a „Thomanerek”. Azért kiemelkedő jelentőségű ez az alkalom, mert az együttest igazi helyén, istentiszteleten lehetett hallani. A két nyelvű istentisztelet liturgiáját is Hafenschér Károly állította össze, és *Cselovszky Ferenc* helyi lelkésszel együtt végezte. Böjt második hetében természetesen Reminiscere vasárnap témája határozta meg az igeszakaszokat, imádságokat, énekeket, kórusműveket.

A kórus és a gyülekezet mellett az orgona volt az alkalom harmadik pillére: *Mekis Péter* a keretező orgonaművekké, az énekkísérettekkel és az úrvacsora alatti koralfeldolgozásokkal kiválóan segítette az istentisztelet méltó megünneplését. Mivel az énekesek a karzaton voltak, és felvétel sem készülhetett róluk (!), befejezésül meglepetéssel szolgáltak a Thomanerek: a földszinten, a padok közt elvegyülve énekeltek kedves énekünket (természetesen Bach-korálként): *Ki dolgát mind az Úrra hagyja*.

A súlyos evangéliumi igeszakasz – a gonosz szőlőművesek története (Mk 12,1–12) – és a heterogén hallgatóság igencsak nagy kihívás elé állíthatta volna az igehirdetőt, *Gáncs Péter* elnök-püspök viszont ilyenkor érzi magát elemében. Prédikációjának terjedelme és hangvétele is nagyszerűen illett a helyzethez. „Lehet, hogy koncertre jöttél, de istentisztelet fogadott itt... Mennyivel többet kaphatsz, mint egy koncertélmény? Mennyivel több az istentisztelet a hangversenyénél? Ott csak hallgató lehetsz, legfeljebb a végén megtapsolod vagy kifütyülsz az előadót. Itt résztvevő vagy. Gondoltad, hogy a világhírű Thomanerekkel együtt énekelhetsz ma? Mert Isten előtt mindannyian ugyanolyan fontosak vagyunk.” – mondta a püspök.

■ E. ZS.

A Deák téri istentisztelettel az *Evangélikus Élet* magazin április 2-i számában részletesebben foglalkozunk.

A reformáció 500 éves öröksége.

A Magyarországi Luther Szövetség és a Magyarországi Evangélikus Egyház Reformációi Emlékbizottsága jubileumi előadás-sorozatának következő időpontja: március 30., csütörtök, 18 óra. Helyszín: Evangélikus Országos Múzeum, 1052 Budapest, Deák tér 4. Előadó: *dr. Mányoki János*, az Evangélikus Országos Könyvtár tudományos főmunkatársa. Téma: *Luther és az iszlám*. Az előadóterem befogadóképességének korlátai miatt az előzetes regisztráció ajánlott: [facebook.com/lutherszovetseg/](https://www.facebook.com/lutherszovetseg/). A regisztrált résztvevők számára a helyeket 17.45-ig tartják fenn.

Közösségben, túl a tantárgyakon

Líceumi projektnap Sopronban

Csaknem hétszáz diák lepte el a város több helyszínét a **Berzsenyi Dániel Evangélikus (Liceum) Gimnázium, Kollégium és Szakképző Iskola** hagyományos évi projektnapján március második hétvégéjén, hogy a város több közösségi helyszínére, intézményeibe látogatva ezeknek a működéséről közvetlen ismereteket szerezzenek.

A projektnap az iskolai tantárgyakon túli tapasztalatszerzésről, a közösségi élettel, értékekkel való ismerkedésről szól. A nap folyamán látottak-hallottak a környezetük, a szűkebb és tágabb közösségük megismerésének folyamatában ahhoz is hozzásegítik a diákokat, hogy tudatosuljon bennük a közösségi szerepvállalás, a felelősség. Mindezekkel együtt a projektnap csapattmunka, az együtt gondolkodás és

együtt cselekvés közös alkalmá. Ezen a napon az ötödikesek az Erdészeti Múzeum gyűjteményeivel ismerkedtek, a hatodik osztályosok a Fabricius-házban vettek részt interaktív múzeumi foglalkozáson, a hetedikesek a Központi Bányászati Múzeumban jártak, és laboratóriumi kísérleteket is végeztek.

A nyolcadikosok a Hoffer Hangszer- és Zongoraszállónba látogattak, aztán

végigjárták a város evangélikus kötődésű emlékhelyeit. A kilencedik évfolyamosok a médiához köthető tevékenységgel töltötték a napot. Feladatuk az volt, hogy bejárják a helyszíneket, jegyzeteljenek, fotókat készítsenek, majd az iskola informatikatermében beszámolót, tudósítást írnak a tapasztalataikról. A 9. D osztály zenélhetett a Horváth József Alapfokú Művészetoktatási Intézményben. A különböző helyszínekről készült tudósítások a liceum honlapján (bdeg.hu) érhetők el.

A tizedik osztályosok a katasztrófavédelem, a polgárőrség munkájával ismerkedhettek meg. Ezután az óvodákban, a kórházban végezhető közössé-

gi szolgálattal, továbbá a város kulturális életével kapcsolatos kérdéseikre is választ kaptak, tekintve a Liszt Ferenc Konferencia- és Kulturális Központ működésébe.

Óriási érdeklődés mellett tartották meg a liceum dísztermében a *Teljes élet mozgássérülteként* című beszámolót, amelynek során egy mozgássérültből is álló család gondjaival szembesülhettek a diákok. Majd a végzősök a tablóikat tervezhették, és továbbtanulással, illetve munkalehetőségekkel kapcsolatos tájékoztatáson is részt vehettek.

■ TÉ

Forrás: sopronmedia.hu

Tavaszi szellemi zsendülés Bonyhádon

Több mint háromszáz versenyző részvételével zajlott március 17–18-án a **Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium öt – saját rendezésű – országos versenye**. A *Szellemi zsendülés* elnevezésű program ünnepélyes megnyitóján **Aradi András** evangélikus esperes és **Andorka Gábor** igazgató köszöntötte a megjelenteket.

Tizedik évfordulóját ünnepelhette az országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny. Az évtized során összesen harminc-harmincöt ezer diák vett részt a megmérettetésen az ország egész területéről és Erdélyből – tájékoztatta a sajtót *Lenczné Vrbovszki Judit Anikó*, a házigazda intézmény magyar nyelvi és irodalmi szaktanácsadója, a verseny főszervezője és zsűrijének elnöke. A legtöbb diák idén jelentkezett, több mint négyezren (!) írták meg az első forduló feladatait, a második fordulóba ezeregyszáz, a döntőbe pedig száznegyvennégy tanuló jutott be. A negyedik osztályosok között *Egyházi Godó* (Kossuth Lajos Általános Iskola, Hatvan), a hetedikesek versenyében *Gál László* (Fekete István Általános Is-

kola, Zamárdi), a nyolcadik osztályosok kategóriájában *Gruber Míra* (Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium), a kilencedikes versenyzők közül *Kozma Krisztina* (Bolyai János Gimnázium, Kecskemét), a tizedik osztályosok között *Kun-Szabó Regina* (Horváth Mihály Gimnázium, Szentes) lett a legjobb.

Az evangélikus iskolák történelemversenyében első helyen a *Varga Petra, Kohlmann Barnabás, Winkler Dominik* (Hunyadi János Evangélikus Óvoda és Általános Iskola, Sopron) alkotta csapat végzett, második a *Mayer Arnold, Rézműves Tamás, Vörös László* alkotta trió lett (Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium), harmadikként pedig *Gyenei Lili Sára*,

Wagner Zita, Tillmann Gergő (Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium) végzett. A zsűri elnöke *Takácsné Verce Erzsébet*, a bonyhádi gimnázium volt tanára, főszervezője pedig jelenlegi tanára, *Ruppert Dóra* volt.

A gimnázium a *Földgömb* magazinnal közösen rendezte meg az „Ésszel járj a földet!” elnevezésű nemzetközi földrajzversenyt. Erre idén több mint százötven csapat jelentkezett, és talán soha nem látott éles csata zajlott a finisben – mondta *Gruber László* szaktanár, a geográfiai tudáspróba ötletgazdája. Az első helyen végül a békcécsabai *Andrássy Gyula* Gimnázium és *Kollégium* csapata végzett, nyeregyük háromszor százezer forintos utazási utalvány volt.

A *Glasperlenspiel* német nyelvi, kultúrtörténeti és országismereti versenyt, amelynek létrehívója és főszervezője *Hohlne Probst Éva*, a gimnázium némettanára, nyolcadik alkalommal rendezték meg. A 7–8. osztályosok közül

Megyesi Renáta bizonyult a legjobbnak (Liszt Ferenc Német Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola), a 9–10. osztályosoknál *Kolozsi Líliána*, a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium diákja végzett az első helyen, míg a 11–12. osztályosok döntőjében *Koszonics Luca* lett az első.

Az Ordass Lajos országos retorika-versenyen a primer kategóriában *Csordás Ivett* (Balassi Bálint Gimnázium, Balassagyarmat), a magiszter kategóriában pedig *Horváth Kata* (Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ, Győr) végzett az első helyen, a leghitelesebb szónoklásért bonyhádi diák, *Illés Zsófia* kapott különdíjat. A legrégebbi, immár tizenötödik alkalommal rendezett versengés házigazdája *Kutnyánszkyiné Bacskai Eszter*, a bonyhádi evangélikus gimnázium magyar munkaközösségének vezetője, zsűrijének elnöke pedig *T. Pintér Károly*, az *Evangélikus Élet* főszerkesztője volt.

Forrás: Evangélikus.hu

Itt állunk, másként nem tehetünk

Reformációi projekthét a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban

A Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium projekthét szervezésével emlékezik meg március 20–25. között a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulójáról. Ennek keretében a diákok különböző műhelyekben ismerkedhetnek egyházunk múltjával és jelenével.

A hétfői nyitónap reggelén a fasori evangélikus templomban *dr. Fabiny Tamás* püspök, a Magyarországi Evangélikus Egyház Reformációi Emlékbizottságának vezetője hirdette az ígét Pál apostol galatákhöz írt levele 5. fejezetének 1–10. versei alapján, a szabadság és a szolgaság viszonyáról.

Az istentiszteleten *dr. Csepregi András* iskolalelkész és *Aradi György* helyi lelkész szolgált mellette a liturgiában. Az alkalmon megjelent *Vattamány*

Zsolt, a VII. kerület polgármestere, *Burghardt Mariann* egyházügyi referens, valamint *Szücs Balázs* egyházügyi tanácsnok is. Ezután *Hajdó Ákos* iskolai igazgató kiszögezte a reformációi hét programját és a 95 tételt a gimnázium kapujára, majd a diákok végigvonultak a Városligeti fasoron, a Dózsa György úton, egészen a Hősök téréig (*képünkön*) azokkal a reformációi hirdető táblákkal, amelyeket a projekthét előtt készítettek. A motoros

rendőrök biztosította menet nagy fel-tűnést keltett. A Hősök téréen a fiatalok *Nováky Andrea* tanárnő vezetésével, részvívások kíséretében énekeltek el az *Erős vár a mi Istenünk* kezdetű, *Luther Márton* által írt éneket.

A délelőtt a gimnáziumban folytatódott, ahol megnyitották az *Evangélikus nemzeti tizenegy* című vándorkiállítását. Az Evangélikus Országos Múzeum által szervezett, *Zászkaliczky Zsuzsanna* és *Kertész Botond* megálmodta tárlatot a református *Gundel Takács Gábor*, a Reformáció 500 nagykövete nyitotta meg. Egyházi kötődéséről dr. Fabiny Tamás püspök kérdezte a népszerű műsorvezetőt. A nap *Eric Till Luther* című filmjének megtekintésével végződött az Uránia moziban.

A hét további részében műhelymunkák köré szerveződött a program,

amely március 21-én, kedden terepszemlével kezdődött. Budapesti helyszíneken (Evangélikus Országos Múzeum, Bibliamúzeum, Magyar Országos Levéltár) túl a hazai reformáció fontos állomására, Vizsolyba is el látogattak a fiatalok. A tanultakról változatos formákban – weblap, Facebook-oldal, újság, korabeli vásár, színdarab, film, zenei alkotás készítésével – kell számot adniuk. Délutánonként sportversenyekre – 1517 méteres emlékfutásra és ünnepi futballrangadóra – invitált a program *Novotny Zoltán* sportriporter, egyházunk sajtóbizottságának vezetője közvetítésével. A zárónapon a reformáció dalainak előadásával *Gryllus Dániel* és *Vilmos* ígért hozzájárulni a rendezvény sikeréhez.

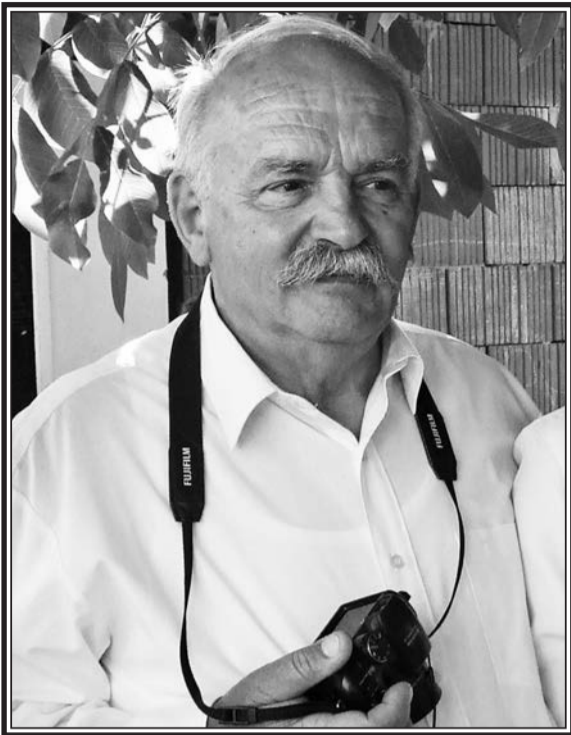
■ HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

Fabiny Tamás és Gundel Takács Gábor

IN MEMORIAM RÁC MIKLÓS

(1938–2017)

A lankás Kemenesalját is magában foglaló Vas megyéhez kötődött *Rác Miklós* testvérünk egész élete. 1938. május 21-én Szombathelyen született. Szakonyban, papi házban nőtt fel, s szívta magába az evangéliumi gondolkodás friss levegőjét, az üdítő szabadságot és az önfegyelmű szeretetet őt testvérével együtt.

1956-ban tett érettségi vizsgát a soproni Fáy András Közgazdasági Technikumban, s egyidejűleg könyvelői, statisztikai és tervezői oklevelet is szerzett. Egy évig a szakonyi termelőszövetkezet könyvelőjeként dolgozott. 1957-ben elhívást kapott a lelkészi pályára, és jelentkezett az Evangélikus Teológiai Akadémia hallgatóinak sorába. Édesapja és Karner Károly professzor tanévkezdő spirituális szolgálatai mélyítették a népes, huszonkét fős évfolyam hallgatóinak hitét, amelyre ma is hálával gondolnak a még élő résztvevők.

Tanulmányainak befejezte után 1963. november 22-én szentelte lelkésszé *dr. Vető Lajos* püspök a budavári templomban. Édesapja mellett, Szakonyban káplánkodott egy évet, majd Kissomlyóra került segédlelkésznek, itt két esztendő telt el néhai Szabó Lajos esperes mellett. Innen hívta meg 1966-ban a nagy szórvánnyal rendelkező Nádásd evangélikus gyülekezete, ahol közel négy évtizedig, nyugállományba helyezéseiig, 2004-ig szolgált. Amikor meghívták, elkötelező ígéretet tett, hogy nyájához hű marad szolgálati idejének végétéig. Ez a hűség elkísérte egész életében.

Közben Sopronban 1965. december 28-án feleségül vette *Foltin Márta* gyógyszerészasszisztent. Házasságukat a Teremtő három gyermekkel ajándékozta meg; Rác Miklós

mindig örült gyermekeinek, unokáinak, hálás volt értük Istennek. A nagypapa ravatalát tíz unoka vette körül.

Nádásd Rác Miklós számára az állandóságot és a biztos kikötőt jelentette. Gyakran volt szüksége egyháznak arra, hogy innen kiindulva helyettesítő szolgálatot végezzen a szomszédos gyülekezetekben több periódusban is. Körmend evangélikussága azzal hálálta meg szolgálatkészségét, hogy felvésette nevét a lelkészek márványtáblájára. De Órimagyarósd, Nemeskolta és Molnárpuspöki hívei is hálával fogadták igehirdetéseit, amikor oly gyakran megüresedett a lelkészi állás, s nem volt szolgálattevőjük. Rác Miklós volt e tájék biztos lelki pontja, aki nem pályázott, hanem szolgált, nem mozdult, hanem lehetett reá számítani.

Kézügyességét, míves faragványait is az Úr szolgálataiba állította, ezeket őrzni szeretett temploma. Közben a Vasi Evangélikus Egyházmegye számvevőszéki elnöki tiszte is betöltötte hosszú éveken át.

Nyugállományba kerülése után sem maradt tétlen, részt vett a lelkészi munkaközösség gyűlésein, szívesen helyettesített, és minden vasárnapra kidolgozta igehirdetéseit, amelyeket az internet segítségével tett a lelkészek számára elérhetővé. Prédikációiban mindig Isten munkájára tette a hangsúlyt. Ő cselekszik, ő hív, ő terít meg, ő ment meg, ő ad új életet s örök életet a feltámadt Krisztusba vetett hit által. Prédikációskötetét, amelyet családjának s gyülekezetének szánt utra valóul, amikor ő már testben nem lehet közöttük, betegágyán vehette kézbe.

Tavaly szeptemberben köszönt el nádásdi gyülekezetétől, de igehirdetéssel még október 16-án is segített utódjának, november 13-án pedig az éppen beteg fiát helyettesítette a celldömölki templomban. Egy hét múlva a körmendi szószeiken prédikált. Ez volt utolsó szolgálati alkalma. A gyógyíthatatlan kór jeleit múlt év augusztus végén észlelték nála, s Rác Miklós testvérünk mély hittel, alázattal fogadta el Ura kezéből a betegség keresztjét, és hallotta meg a hazahívó szót. Életének utolsó napján az Úr szent vacsoráját szűk családi körben magához véve készült hazamenni.

Reminiscere vasárnapjának estéjén jelezte a megfáradt szív: testvérünk földi vándorlása befejeződött. Hazaérkezett Urához, Krisztusához. Ajkunkra vesszük a zsolttáros imádságát: „Emlékezzél meg, Uram, irgalmasságodról és kegyelmedről, mert azok öröktől fogva vannak.” (Zsolt 25,6) Urunk, emlékezz meg elhunyt szolgádról is a te országodban!

Hamvai mellett március 18-án népes gyülekezet előtt a nádásdi temetőben e sorok írója, egykori évfolyamtársa hirdette a vigasztalás ígét; a liturgiában *Kőrösi Krisztina* nádásdi lelkész vett részt, és *dr. Németh Jenő* presbiter, elhunyt testvérünk kezelőorvosa köszönt el a gyülekezet nevében hűséges lelkészüktől.

■ D. SZEBIK IMRE

GYÁSZHÍREK

Türelemmel viselt, hosszú betegség után március 7-én, életének 86. évében meghalt *Glatz József* evangélikus lelkész, a svédországi és kölni magyar protestáns gyülekezetek volt lelképásztora. Temetése március 16-án volt a németországi Hürthben. Gyászolják magyarországi és németországi rokonai és barátai.

Megtört szívvel, de az Úr akaratát elfogadva tudatjuk mindazokkal, akik ismerték, hogy *id. dr. Micsinay Ervin* nyugalmazott szülész-nőgyógyász onkológus főorvos, teológus, a Boldog Özséb-díj tulajdonosa, az esztergomi evangélikus gyülekezet volt felügyelője életének 90. évében január 24-én megtért Teremtőjéhez. Február 12-én végső búcsút vettünk tőle az esztergomi evangélikus templomban. „*Gyertek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok, s akik terhet hordoztok – én megkönnyítlek titeket [...], s megtaláljátok lelketek nyugalmát.*” (Mt 11,28–29)

A gyászoló család

HIRDETÉSEK

A Keresztyén Értelmiségi Fórum következő alkalmán a budahegyvidéki evangélikus templomban (Budapest XII., Kék Golyó u. 17.) március 27-én, hétfőn 18.30-kor *A vers születése – Beszámoló az ihlet működéséről különféle műfajok esetében* címmel *Bereményi Géza* prózaíró, költő, forgatókönyvíró előadása hangzik el.

Csendeshét Szarvason. Szeretettel várjuk a Középfalmi Misszióban (Szarvas, Tessedik u. 24.) április 24–29. között tartandó csendeshetünkre. Vidékieknek szállást és teljes ellátást 6000 Ft ellenében a misszió épületében biztosítunk. Számlaszámunk: 11733058-20015556. Jelentkezni *Péter Attila* lelkészi vezetőnél (20/824-5472) lehet.

Középfalmi Evangélikus Misszió Alapítvány

Mentálhigiénés szakirányú továbbképzés. A Ssemmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézete az Evangélikus Hittudományi Egyetemen és a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskolával együttműködésben 2017 szeptemberétől akkreditált mentálhigiénés lelkigondozó szakirányú továbbképzést hirdet. A felvétel kritériuma: BA, MA, főiskolai vagy egyetemi hitéleti végzettség, egyházi ajánlás és személyes alkalmasság. A képzés időtartama: 4 félév, 560 óra (havonta 2 nap + 2 intenzív hét). A jelentkezés az SE Mentálhigiéné Intézetben igényelhető jelentkezési lapon történik. További információ és jelentkezési lap letölthető: www.mental.semmelweis.hu. A képzésről bővebb tájékoztatást ad: *dr. Török Gábor Pál* (20/663-2389, torok.gabor@public.semmelweis-univ.hu), *Semsey Gábor* (20/663-2390, semsey.gabor@public.semmelweis-univ.hu).

Adásban a Luther-rajzfilm

A Luther-rajzfilmsorozat *Minden eladó* című ötödik része a *Magyar média-mecenatúra* pályázaton támogatást nyert. A filmet a Duna World csatorna vetíti március 26-án 17.15-kor.

Forrás: Reformációi Emlékbizottság

Gratulálunk a nyertesnek!

Az *Evangélikus Élet* előfizetői nyereményjátékát *Bátovszky Pálné* csömöri olvasónk nyerte. Szeretettel gratulálunk! A sorsolást azon előfizetőink között tartottuk, akik ez év január 6-áig megújították Evangélikus Élet-előfizetésüket. A nyertes másodmagával térítésmentesen tölthet el egy hétvégét (péntek vascsorától vasárnap ebédig) a balatonszárszói Andorka Rudolf Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthonban, előre egyeztetett időpontban. (A szerk.)

Istentisztelet-közvetítés a Duna Televízióban

Bemutatkozik a Pesterzsébeti Evangélikus Egyházközség

Temploma felszentelésének kilencvenedik évfordulóját ünnepelte tavaly karácsonykor a pesterzsébeti evangélikus gyülekezet. Különleges napon, december 26-án történt a szentelés. Az alapkövet 1926 júniusában rakták le, hogy fél év múlva *Raffay Sándor* püspök szentelő áldást, *Falvai Jenő* templomépítő lelkész pedig ékes beszédet mondjon. A harang csak 1927 virágvasárnapján szólalt meg, a padok és az énekszámtáblák is csak később készültek el, orgonát pedig 1934-ben kapott a templom.

Az épület nevezetessége többek között, hogy 1958 júniusában itt prédikált utoljára liturgikus öltözetben *D. Ordass Lajos*, az üldözött püspök.

A pesterzsébeti evangélikusok szeretik nagy rozettás, családi hangulatú templomukat. Jellemző a nemzedékek közötti összetartás. Vallják, hogy a gyülekezet nem egyének, hanem családok közössége. Minden korosztálynak van saját csoportja, amelyek hetente legalább egyszer foglalkoztat tartanak. A vasárnapi istentiszteletet plenáris üléshez hasonlítják: ezen al-

kalmakkor mindnyájan együtt vannak az igehirdetésig, amely után a kicsik hittanra mennek, ahol Jézus Krisztus mellett döntött, jól képzett hitoktatók foglalkoznak velük.

A családiasság nyilvánul meg az ez alkalommal is megszólaló gyülekezeti zenekarban is, amelybe mindenki a saját hangszert hozhatja el. A zenekar kántora, *Márkus Jánosné, Johanna* készíti a kottaátiratokat, és tanítja be a csoportot.

Evangélikus istentisztelet a Duna Televízióban

likus templomból. Igét hirdet *Györi János Sámuel* lelkész.

Április 9-én, virágvasárnap (Palmarum) 11 órától istentiszteletet közvetít a Duna Televízió a pesterzsébeti evangélikus templomból. Igét hirdet

A zenei életet gazdagítja az énekkar és a Pegyhu Band is – utóbbi a családi istentiszteleteken szolgál –, valamint a gyülekezetben közel nyolc évtizede organistaként szolgáló *Bencze István*. Az ébredési énekeket fölelevenítő Halleluja-találkozókon pedig egy híres Hammond-orgona kíséri az énekeseket.

A Dorkász imaközösség, a házi bibliaórák, a baba-mama kör, a felnőtt-bibliaórák, a Józsué férfikör, a felnőtt hittan, a konficsoport, a kisífi és a nagyífi alkalmi mellett gyakran tartanak ZMC- (Zákeus Média Centrum) filmes estéket és Ificafékat az új imatermükben.

Gáncs Péter elnök-püspök nemrég „áldott állapotú anyaggyülekezetnek” nevezte a közösséget, amely nagy odafigyeléssel és kitartással szeretné kezdeni és végezni a kormány adományából építendő soroksári evangélikus templom „kihordását”, azaz felépítését.

Virágvasárnap, április 9-e a hónap második vasárnapja, így családi istentisztelet lesz. A gyermekek egy része nem vonul ki a hitvallás után hittanórára, hanem aktívan részt vesz a liturgiában.

Reformációünnep Miskolcon

A Miskolc-Belvárosi Evangélikus Egyházközség és a Magyar Tudományos Akadémia Miskolci Területi Bizottsága a reformáció kezdete ötszázadik évfordulójának alkalmából együttes ünnepi megemlékezést tartott március 9-én az Akadémia miskolci székházában.

A nagy ívű rendezvényen az egybegyűlteket *dr. Roósz András*, a területi bizottság elnöke köszöntötte, majd *Sándor Frigyes* helyi lelkész *Luther élete és kora* címmel tartott bevezető előadást. *Máger Ágnes* festőművész *Luther és Cranach* címmel szövegezte a reformáció művészetéről, jelezve, hogy a reformáció az evangélium hirdetésének sajátos eszközeként használta a Biblia-tárgyú művészetet.

Protestánsok Miskolcon a 16–18. században címmel adott visszatekintést *dr. Gyulai Éva* történész, a Miskolci Egyetem tanszékvezető docense, megemlékezve *Dévai Bíró Mátyásról*, a „magyar Lutherórol”, aki egy ideig a város legrégebbi, ma református templomának volt a prédikátora. *Luther Márton szellemiségének hatása mai korunkra és az egyházakra* címmel *D. Sz. I.*

mazott evangélikus püspök tartott vetített képes előadást, megszólaltatva a reformáció aktuális üzenetét, az ökuméné fontosságát, tekintettel *Ferenc* pápa tavaly október 31-én tett lundi látogatására. Az együttlételet művészi, szép éneklésével gazdagította a helyi gyülekezet Luther kórusának szolgálata. *Újvári Mária* karnagy vezényletével.

Az akadémiai székház ünnepi hangulatot sugárzó nagytermét zsúfolásig megtöltötte a város érdeklődő közönsége és a helyi evangélikusság. A rendezvényen képviseltették magukat a történelmi egyházak helyi képviselői is. A méltó ünnepi keret és a tartalmas program sokáig feledhetetlen emlékként kíséri el a résztvevőket. Az ünnepi együttlételet Sándor Frigyes lelkész zárásával és ünnepi fogadással ért véget.

■ D. Sz. I.

Böjt 4. vasárnapja (Laetare) – Jn 6,1–15

Nem csak vészhelyzetben

A VASÁRNAP IGÉJE

Ajándécsodák. Így hívják azokat a bibliai történeteket, amelyekben Isten kérés nélkül, váratlanul egyszer csak gondoskodik valakiről. Ilyen az is, amikor Jézus enni ad ötezer embernek. Ez az egyik legalapvetőbb keresztény történet, amely nem maradhat ki a nemzedékről nemzedékre továbbadott történetcsomagból. Az evangéliumírók a négy evangéliumban összesen hatszor írják le ezt az esetet. Mert alapvető tudást tartalmaz Jézusról.

Csaknem meglepetés. Az ajándécsodát nem kéri az ember, az szinte az ölébe pottyan. E történet szerint embertömegek hallgatták Jézust, és követték a szó szoros értelmében árkon-bokron át, mert hallottak csodáiról és gyógyításairól. Ne firtassuk, hogy haszonlesők voltak-e, vagy csak szájtátra bámulták a rendkívüli eseményeket, esetleg hagyták és akarták, hogy a lelkükbe ivódjon mindaz, amit Jézus mondott vagy tett. Lényeg, hogy ott voltak. És bele is feledkeztek Jézus társaságába, hisz közülük senki sem beszélt arról, hogy elfáradtak, megéheztek vagy megszomjaztak volna. Egyedül Jézus figyelt fel arra, hogy a tömegnek ennie kellene. Senki sem volt életveszélyben, mindenki gond nélkül hazajutott volna, legfeljebb korgó gyomorral. Gyanítom, hogy azokkal az emberekkel ez nem először történt volna meg.

Jézus azonban úgy viselkedett, mint egy igazi házigazda, mint egy gondoskodó családfő. Az első perctől tudta, mit akar tenni. Meg akarta vacsoráztatni az

embereket. Csak előbb finoman, szinte humorosan megleckéztette a tanítványait.

Tanítványok a vizsgán. Megkérdezte Fülöpöt: honnan vegyünk kenyeret, hogy enni adjunk az embereknek? Fülöp bizony úgy válaszolt, ahogy én is szoktam. Tiszta agy, gyors fejszámolás, és kijön a lehetetlen. Fontos a racionális gondolkodás, egyre kevesebb dologban lehet és szabad álmodozni, ám ha valaki fogja a ceruzát, és hideg fejfel, feketén-fehéren csak a realitással számol, az nagyon-nagyon rövid utat fog bejárni. Egy perc alatt közli az eredményt: lehetetlen, kár belefogni. Fülöphöz hasonlóan elővesszük a tiszta agyat és a ceruzát akkor is, amikor az a kérdés, van-e jövője egy kapcsolatnak, tud-e még fejlődni ez a gyerek, belevágyjak-e valami feladatba. Nem árt észrevennünk: ha mindig így gondolkodnánk, édeskeves jó dolog történne velünk. Hamar elfogyának a lehetőségek.

Még jó, hogy ott volt András, aki előállt egy ötlettel. Van itt egy gyermek – mondta –, enivalófélet láttam nála. A tanítvány lelkesedett, de mintha elszégyellte volna magát, rögtön visszakozott is: jaj, micsoda komolytalan elképzelés, hát mi az ennyinek?! Nem is szükséges megkeresnünk a párhuzamot önmagunkkal, annyira magától adódik. Felvillan egy jó szándékú javaslat, de rögtön el is vetjük. Restelkedünk a naivitásunk, gyermeteg lelkesedésünk miatt. Biztosan azért, mert voltunk már hasonló helyzetekben. Emlékeztetünk okos, cinikus emberek lekicsinylő pillantásaira és gúnyos szavaira: ugyan, mit lelkesedsz?! Így aztán gyorsan meg is tanul-

tuk, hogy nem kell lelkesedni. Lehet, hogy épp azért nem jutunk továbbre, mert hamar elhessegetjük a lelkesedésnek meg a kósza gondolatát is, inkább akarunk gúnyosan okosak, hüvösen racionálisak lenni. Persze Jézus ehhez nem jó társaság...

Ültessétek le az embereket. Jézus zavarba ejtően eszköztelen ebben a történetben. Más csodáknál se használt látványos dolgokat. Ez a pillanat azonban felejthetetlen az egyszerűsége miatt: hálát adott, és meg se törte, odaadta a kenyeret az embereknek, a legnagyobb természetességgel. Nem közvetítettek a tanítványok. Úgy képzelem, az emberek továbbadták, és még mindig volt, még mindig jutott belőle, még mindig nem fogyott el. Mindenki megízlelte, mindenki lenyelte, mindenki jóllakott. Csak ilyen egyszerűen, mindenféle hírverés és hókuszpókusz nélkül. Még csak csodálni sem kellett Jézust.

Azt hiszem, semmi más nem akart, mint örömet szerezni ezeknek az embereknek. Együtt vacsorázni és látni a jóllakottak örömét.

Olyan meglepetésszerűen történt mindez, mint ahogy a hüvös böjti napok sorába egyszer csak berobban Laetare vasárnapja. A váratlan öröm vasárnapja. Hogy felkészítsen minket arra: akik Jézus közelében téblábolnak, azokkal bármikor megtörténhet, hogy Jézus, egyedül ő, észreveszi, hogy tán egy jó szóra éhesek, tán igaz beszédre szomjasak, tán egyedül vannak, és fájnak, és azt mondja tanítványainak: „Ültessétek le az embereket.” Mert ő már tudja, hogyan akar örömet szerezni.

■ SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA

KÉTHETI ÚTRAVALÓ

„...ha a földbe vetett búzaszem nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz.” (Jn 12,24)

Böjt 4. hetében az *Útmutató* reggeli s heti igéiben Krisztus mint az élet Kenyere szól követőihez, s az ő áldozata a mi örök örömünk forrása. Laetare: „Örüljétek Jeruzsálemmel!” (Ézs 66,10a) „Arról ismertük meg a szeretetet, hogy Jézus az ő életét adta értünk.” (1Jn 3,16; LK) Jeruzsálemi bevonulásakor a nem zsidó származású istenimádók meg akarták ismerni Jézust, s ő heti igénkkel (lásd 1Kor 15,36–37 is) válaszolt: „Ha valaki nekem szolgál, engem kövessen; és ahol én vagyok, ott lesz az én szolgálom is; és ha valaki nekem szolgál, azt megbecsüli az Atya.” (Jn 12,26) Pál a vigasztalás Istenét dicsőíti, aki megvigasztalja próbatélt szenvedő gyermekeit: „Áldott az Isten [...], aki megvigasztal minket minden nyomorúságunkban, hogy mi is megvigasztalhassunk másokat...” (2Kor 1,3–4) Az Úr Jézus a kenyérszűcs után így tanítja a mennyei kenyeret kérő sokaságot: „Az az Istennek tetsző dolog, hogy higgyetek abban, akit ő küldött. [...] Én vagyok az élet kenyere: aki énhozzám jön, nem éhez meg, és aki énbennem hisz, nem szomjazik meg soha.” (Jn 6,29,35) Jób eljut erre a felismerésre: Istennek mindig igaza van! „Ha igazam volna, sem ellenkezhetnék vele. [...] Mert ő nem ember, mint én [...] Nincs is köztünk döntőbíró...” (Jób 9,15,32,33) Búcsúbeszédeiben Jézus a tanítványainak mondja: „Ahogyan engem szeretett az Atya, úgy szeretlek én is titeket: maradjatok meg az én szeretetemben! [...] Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek, és örömetök teljes legyen.” (Jn 15,9,11) Pál így bátorítja a gyülekezetet: „...mi is hiszünk, és azért szólunk. Mert tudjuk, hogy aki feltámasztotta az Úr Jézust, az Jézussal együtt minket is feltámaszt, és maga elé állít [...]. Ezért tehát nem csüggedünk [...], mert a láthatók ideig valók, a láthatatlanok pedig örökkévalók.” (2Kor 4,13–14.16.18) Az Úr Jézus közeli visszatérését ígéri tanítványainak: „...de ismét egy kis idő, és meglátok engem. [...] Így most ti is szomorúak vagytok, de ismét meglátalak majd titeket, és örülni fog a szívetek, és örömetöket senki sem veheti el tőletek...” (Jn 16,16.22) „Szívünk pedig örvend, mikor feltámasztásunkra vesszük, s látjuk, hogyan győzte le javunkra a bűnt, halált és ördögöt, hogy általa mi is örökké éljünk. Ez az igazi, örökre megmaradó öröm” – vallja Luther. Jézus nem hagyja árván öveit: „...kérni fogom az Atyát, és másik Pártfogót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké: az igazság Lelkét. [...] aki pedig szeret engem, azt szeretni fogja az én Atyám; én is szeretni fogom őt...” (Jn 14,16–17.21) „Szívöböl szerettek, Jézusom. / Légy velem vándorutamon / Irgalmaddal a sirig! / Lelkem csak benned bízok. / [...] Felséges Úr...” (EÉ 362,1)

„...az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.” (Mt 20,28)

Böjt 5. hetében az *Útmutató* reggeli és heti igéiben az Úr Jézus mint az igazi Főpap áll előttünk, aki szeretett minket, és önmagát adta értünk áldozatul. „Jézus Krisztus az engesztelés a mi bűneinkért, de nemcsak a mieinkért, hanem az egész világ bűneierért is.” (1Jn 2,2; LK) Fekete- vagy passióvasárnap kér(dez)hetjük: Judica: „Szolgáltass nekem igazságot, Istenem [...]! Miért kell gyászban járnom? [...] Miért csüggedsz el, lelkem...?” (Zsolt 43,1.2.5) A Zebedeus fiak ezt kérték: „Add meg nekünk, hogy egyikünk a jobb, másikunk a bal kezed felől üljön majd a te dicsőségedben.” S Jézus heti igénkben megfogalmazott küldetése (lásd Ézs 53,10–12 is) alapján mondta tanítványainak: „...aki közöttetek első akar lenni, az legyen mindenki rabszolgája!” (Mk 10,37.44) Isten Fia a mi örök Főpapunk, és ő „örök üdvösség szerzőjévé lett mindazok számára, akik engedelmeskednek neki”. (Zsid 5,9) Krisztus a maga testében egyesíti Isten új népét, a két nemzetséget, hogy „egy új emberré teremse önmagában. Megbékéltette mindkettőt egy testben Istennel a kereszt által...” (Ef 2,15–16) Íme, Jób hitvallása reformátorunk tolmácsolásában: „Tudom, hogy az én Megváltóm él, és ezután feltámaszt a porból. Akkor majd bőrrömmel vesz körül, és természetben meglátom az Isten!” (Jób 19,25–26; lásd *Biblia magyarázó jegyzetekkel*, 588. o.; Hós 13,14) Krisztus főpapi áldozata nagyobb az ószövetségi áldozatnál, mert „a tulajdon vérével ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, és örök váltságot szerzett. [...] Így tehát új szövetség közbenjárója lett Krisztus [...], hogy az elhívottak elnyerjék az örökkévaló örökség ígérését”. (Zsid 9,12.15) Az Úr prófétájának böjti kér(d)ése: „Te ismersz, Uram! Gondolj rám, és fogd pártomat! [...] Miért tart fájdalmam szüntelen...?” Isten válasza: „Ha megtérsz, megengedem, hogy újból szolgálatomba állj.” (Jer 15,15.18.19) Krisztus „örökre Isten jobbára ült [...] Mert egyetlen áldozattal örökre tökéletessé tette a megszentelteket”. (Zsid 10,12.14) „Csak egyszer áldozta fel magát. Maga a pap is meg az áldozat is. Oltára pedig a kereszt. Drágább áldozatot nem adhatott az Isten, mint mikor magát odaadta, s elemészti magát a szeretet tüzeiben” – vallja Luther. Jézus harmadszor szól haláláról s feltámasztásáról, és meggyógyította a jerikói út mellett ülő vak koldust, aki így kiáltott fel: „Jézus, Dávid Fia, könyörülj rajtam [...], Uram, hogy újra lássak. Jézus ezt mondta neki: Lásd! A hited megtartott.” (Lk 18,38.41–42) „Nem látták benned, csak az ács fiát. [...] // Nem látták fádát, melyen folyt tusád [...] // De majd meglátják, ha órája üt, / Kinyíló szemmel mind és mindenütt.” (EÉ 393)

■ GARAI ANDRÁS

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (március 26.)

Reménykedhetsz a jövőben – így szól az Úr. Jer 31,17 (Jn 9,8; Jn 12,20–26; 2Kor 1,3–7; Zsolt 84) Sokat panaszkodunk. Imáinkban is soroljuk gondjainkat, aggodalmainkat és hiányainkat. Az Úristen ma egyetlen rövid mondattal elnémítja bennünk ezeket a hangokat, és bizakodásra indít, reménysugarat ad. Jeremiás idején a fogság, a kitaszítottság, a mély gyász reménytelenségéből emelte ki így népét az Isten. Ma sincs olyan helyzet, amelyikből a reménység Istene ne tudna kiutat mutatni. Aki benne bízunk, nem csalatkozik.

Hétfő (március 27.)

Jézus pedig azonnal kinyújtotta a kezét, megragadta [Pétert], és ezt mondta neki: Kicsinyhittű, miért kételkedtél? Mt 14,31 (Zsolt 121,3; Jn 6,26–35; Lk 20,41–47) Aki bátran és lelkesen elindult Jézus hívására, az is elbizonytalanodhat a hitet próbáló viharokban. Az észérvek a hit ellen szólnak: hogyan is hihetnénk, hogy az ember járni tud a vízen, vagy hogy a halottak feltámadnak a sírból? A kísérő minden eszéjjel támadja hitünket, a kétségek, a félelmek és a gondok a mélybe húznak minket. De aki Krisztushoz kiált, annak ő késedelem nélkül segítőt kezet nyújt, hogy el ne vesszen, ne féljen, újra bízni tanuljon, lába és hite biztos talajra találjon!

Kedd (március 28.)

Tedd meg, amire módot találsz, mert veled lesz az Isten. 1Sám 10,7 (Kol 3,17; Jób 9,14–23,32–35; Lk 21,1–4) Lelke által arra indít ma minket az Isten, hogy az ő nevében szóljunk és cselekedjünk. Ajtókat nyit meg előttünk és az evangélium elől eddig elzárkózó emberszívek előtt is, családban, munkahelyen, barátok és szomszédok között, hogy egyre több formában és helyen megmutathassuk az ő szeretetét. Mi pedig hányszor meghátrálunk! Félünk az elutasítástól, a kudarcotól, a gúnytól, nehezen adjuk fel kényelmünket vagy áldozzuk oda időnket és erőnket másokért. Urunk szava ma félszöpör minden kifogást, és tettekre sarkall. Aki engedelmesen indul az ő szavára, az újra átélheti a csodát: velünk van, segít és megáld az Isten!

Szerda (március 29.)

Az Úr az én osztályrészem – mondom magamban –, ezért benne bízom. JSir 3,24 (Róm 5,2; Jn 15,9–17; Lk 21,5–19) Van úgy, hogy nemcsak másokat, hanem magunkat is biztatnunk kell. A 103. zsoltár is így kezdődik: „Áldjad, lelkem, az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled!” Mondom magamban, ne hogy elfelejtsem, hogy van miért bízni az Úrban próbák és gondok között is. Oly sokszor és oly sokan megtapasztaltuk már, hogy a reménység nem szegényíti meg. Most is így lesz. Ahogy mai igénk folytatásában is olvashatjuk: „Jó az Úr azokhoz, akik benne reménykednek, akik hozzá folyamodnak. Jó csendben várni az Úr szabadítására.”

Csütörtök (március 30.)

Jézus mondja: Ha pedig be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat! Mt 19,17 (5Móz 13,1; 2Kor 4,11–18; Lk 21,20–28) Sokan mondják: jó ember vagyok, nem öltem, nem loptam, szeretem a családomat, betartottam a *Tízparancsolatot*. Kis túlzással: az Isten sem találhat bennem kivétnevalót. Aki viszont kicsit is a mélyére nézett ezeknek a parancsolatoknak – akár Luther *Kis kátéja* szerint –, az tudja, hogy mindegyiknél oly könnyen elbukunk. Jézus szava keményen szól. Tényleg csak úgy lehet a miénk az általa ígért élet, ha megtartjuk a parancsolatokat? De hát akkor mindnyájan elveszünk! Erre döbbeneti rá Jézus a gazdag ifjút is. De mond neki – és nekünk – valami mást is. Egy másik parancsolat, amely az életre visz: „Ha tökéletes akarsz lenni [...], jöj, és kövess engem!” Mert „aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága”. (Jn 8,12)

Péntek (március 31.)

Odamentek [Jézushoz], felébresztették, és így szóltak: Mester, Mester, elveszünk! Ő pedig felkelt, ráparancsolt a szélre és a hullámokra, mire azok lecsillapodtak, és csendesség lett. Lk 8,24 (Zsolt 89,10; Jn 16,16–23a; Lk 21,29–38) Az ember sokszor érezheti magát kiszolgáltatottnak. Olyan erők, folyamatok, viharok hatnak az életünkre, amelyekkel szemben tehetetlenek vagyunk. A tanítványok felveték Jézust a hajójukba. A bajban is ott volt velük. Meg tudták szólítani. Halál-félelmükben is hozzá kiáltottak – és megmenekültek. Ezt tapasztalhatják meg ma is azok, akik Jézussal hajóznak az „élet tengerén” a túlsó felé. Ő az Úr mindenféle külső és belső vihar fölött. Ki más tudná lecsendesíteni bennünk az élet- és halál-félelem hullámain, ha nem az a Krisztus, aki úr az élet és a halál fölött?

Szombat (április 1.)

Mert az az Isten iránti szeretet, hogy parancsolatait megtartjuk, az ő parancsolatai pedig nem neheznek. 1Jn 5,3 (3Móz 22,31; Jn 14,15–21; Lk 22,1–6) Jézus a szeretet kettős parancsában foglalja össze a törvényt: Szeresd az Urat, és szeresd felebarátodat. „A szeretet tehát a törvényt betöltése.” (Róm 13,10b) János apostol szavaival valljuk, hogy „mi azért tehát szeretünk, mert ő előbb szeretett minket” (1Jn 4,19). Vagyis szeretetünk kiapadhatatlan forrása maga az Isten! Aki nap mint nap belőle merít, annak van mit továbbadnia. Aki maga is ebből él, annak a szeretet parancsa valóban nem nehéz.

■ ZSÉDNAI JÓZSEFNÉ

KRÓNKA

Az *Evangélikus Élet* magazin kéthetente megjelenő hírlevele

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet online: www.evangelikuslet.hu
• Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu • Előfizetés: kiado@lutheran.hu
• Szerkesztőség: 1091 Budapest, Üllői út 25. fszt. 2. Tel.: 06-20/824-5519.
Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.ballal@lutheran.hu). Főszerkesztő: PINTER KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: DOBSONYI SANDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: MÁTE TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com). Tervezőszerkesztő: SZABÓ DAVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu). Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518.
Felelős kiadó: KENDEH K. PÉTER (peter.kendeh@lutheran.hu). Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: NAGY ZOLTÁN. Árusítja a kiadó. Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál.
• INDEX 25 211, ISSN 2498-5309

